

til at sætte Apparatet i Bevægelse; men der maa i Loven gives Bestemmelser for et Lavmaal af Documentation for de reelle Begunstigelses, der tilkomme Fæsteren, og som han skal fremkomme med for Commissionens Formand, for at Commissionen skal kunne sættes i Bevægelse. Hvis et saadant Lavmaal af Beviisligheder ikke bliver fastsat, og hvis der ikke gives ganske særegne Bestemmelser for det Tilfælde, at en Fæster ganske uden Grund sætter Commissionen i Bevægelse, troer jeg, at denne ofte vil faae forgjæves Arbejde, og at navnlig Bestemmelserne om Omkostningernes Fordeling i mange Tilfælde ville blive meget ubillige. (S. A. Hansen: Det er Amtmanden, som bestemmer, naar den foreskrevne Taxation skal foretages!). Ja, det er ganske rigtigt, og den Private henvender sig altsaa ikke til Commissionens Formand, saaledes som jeg nævnte, men til Amtmanden; men den samme Bemærkning gjælder ligemeget, enten han henvender sig til Commissionens Formand eller til Amtmanden. Sluttelig maa jeg fremsætte nogle Bemærkninger om en ganske særegen Art af Fæste, hvilken jeg ifølge min særlige Stilling som Repræsentant for den Kreds, der har sat mig ind i Thinget, har speciel Opfordring til at omtale. Det er nemlig det eiendommelige Fæsteforhold, som man kunde kalde Markjordsfæste, hvilket finder Sted paa Samsø, og som ved en Misforstaaelse af Forholdet er kaldet Superficialfæste, men som, efter hvad der er oplyst, bedre kan kaldes Markjordsfæste i Mod sætning til Gaardsfæste. Den ærede Forslagsstiller har i sit Forslag aldeles ingen Bestemmelser herom, og deri har han paa en Maade fuldstændig Ret; thi det er klart, at naar Forholdene ere saaledes som paa Samsø, hvor En eier Gaarden med Grund og Havejord, medens en Anden har Godsherligheden, er Spæddrot og er som Godsseier Eier af Markjorden, kan der ikke ved Fæstledighed være Tale om at stille Eiendommene til offentlig Auction; thi det vilde være en stor Uret imod Eieren af Gaarden — den hidtilværende Fæster af Jorden —, om man vilde tilstede nogen Fremmed at byde ved Auctionen paa denne Jord. Af denne Grund

kan Lovforslagets Bestemmelser, saaledes som det nu engang er indrettet, altsaa ikke finde Anvendelse paa dette eiendommelige Forhold; men derimod er det dog nok muligt, at man kunde udfinde Bestemmelser, der paa en tilsvarende Maade eller ialfald i samme Grad vilde komme disse Markjordsfæstere, som jeg vil kalde dem, til Nytte, som de komme de andre almindelige Gaardsfæstere til Nytte, og jeg vil henstille, at man, ifald dette Lovforslag gaar videre og kommer i Udvalg, ogsaa vil lade det Punkt komme under Overveielse, hvorledes man kan give saadanne Markjordsfæstere, som jeg har tilladt mig at kalde dem, en lignende Udsigt som den, der er given almindelige Gaardsfæstere. — Hermed har jeg i det Væsentlige udtømmende omtalt de Punkter af Betydning, som paatrængte sig mig ved at gennemgaae dette Lovforslag. Jeg gjentager, at det forekommer mig, at hverken det hele Grundlag derfor er saa let at begrunde fra et retligt Standpunkt som et Lovforslag, der hviler paa det Grundlag, at Fæsteren kan fordrø sig Gaarden overdragen til Selveieendom, eller at Lovforslaget er saa gavnligt som et saadant; men naar der er praktisk Udsigt til at gennemføre en Løsning paa et Grundlag som dette, og naar jeg navnlig henseer til Thingenes tidligere næsten eenstemmige Udtalelser i 1856 og til Regjeringens i Principet med Forslagsstilleren samstemmende Udtalelser igaar, finder jeg det rigtigt, at dette Lovforslag fremmes.

N. Andersen: Da Forhandlingerne om denne Sag i Gaarsmødet begyndte, forelaa der Thinget to Lovforslag om een og samme Gjenstand, og under Forhandlingerne i Gaarsmødet fremkom den høitærede Indenrigsminister paa Regjeringens Begne med en Erklæring, der ogsaa meget lignede et Forslag, saa man har nu saagodtform ikke mindre end tre Forslag, idetmindste to Forslag og en Anthydning til et tredie, liggende for sig. Nu kan man jo ganske vist ifølge Forretningsordenen og ifølge den Maade, Sagen af den høitærede Formand er fremsat paa, og som jo vel heller ikke kunde være anderledes, ikke forhandle om Mere end det ene Forslag; men